

Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

Nr. 30.

W Krakowie 26 Sierpnia 1916.

Rocznik I.

Drukowane jako rękopis. — Przedruk dozwolony jedynie z podaniem źródła.

„WIADOMOŚCI GOSPODARCZE“

Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie pojawiają się w miarę potrzeby. Wysyłka odbywa się bezpłatnie. Instytucje, korporacje, oraz kupcy, rękodzielnicy i przemysłowcy okręgu Izby otrzymują

„WIADOMOŚCI GOSPODARCZE“

za ustnem lub pisemnem zgłoszeniem w biurze Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie, ul. Długa 1. p. Tel. Nr. 2318.

— Bez odpowiedzialności. —

Biuro kolejowe Izby handlowej i przemysłowej z oddziałem dla reklamacji należytości frachtowych udziela kupieckim i przemysłowym interesentom okręgu ustnie, telefonicznie lub pisemnie informacji i porady we wszystkich sprawach, związanych z ruchem kolejowym, z wyjątkiem spraw natury technicznej.

W szczególności podaje biuro kolejowe stawki frachtowe na przewóz towarów na podstawie obowiązujących taryf oraz udziela wyjaśnień we wszelkich kwestiach przewozowych.

Reklamacye, wynikające z przewozu towarów skutecznia Biuro kolejowe Izby albo za ryczałtowo, z góry umówionem rocznem wynagrodzeniem, albo pobiera:

20% od kwot uzyskanych gotówką z tytułu zwrotu nadpłaconych należytości kolejowych oraz z tytułu odszkodowania za spóźnienie czasu dostawy,

10% od uzyskanych gotówką kwot z tytułu wynagrodzenia za straty na wadze, za uszkodzenie lub zaginięcie przesyłek,

4% od likwidowanych kwot refakcyjnych,

5% od owych kwot, o które się Zarząd kolejowy z tytułu dopłaty do przewoźnego od stron upomina, a które na interwencyę Biura kolejowego zostały opuszczone.

Unormowanie obrotu.

Zaopatrzenie ludności w konieczne środki żywności.

W celu zabezpieczenia ludności przed ewentualnymi brakami przy rozdziale środków żywności oraz przed bezprawnym podbijaniem cen ze strony producentów, wydane zostało dnia 21. sierpnia b. r. rozporządzenie ministerjalne (Dz. p. p. 261), które rozszerza postanowienia wydane w tej sprawie 7. sierpnia 1915 (Dz. p. p. 228).

Obecnie idzie nietylko o zarządzenie przymusowego dostarczenia zapasów będących własnością producentów a koniecznych dla unormowania rozdziału żywności pomiędzy ludność, lecz także o zabezpieczenie dostawy dla ludności tych zapasów, które producenci w przyszłości posiadać mogą. Rozporządzenie powyższe zachowuje więc ogłoszony poprzednio przymus dostarczania po cenach maksymalnych zapasów żywności i paszy ze strony producentów, kupców, właścicieli składów i przedsiębiorstw obrotowych, ewentualnie obowiązek podania ilości zapasów, na każdorazowe wezwanie politycznych władz krajowych.

Aby zabezpieczyć ludność przed ubytkiem koniecznych produktów z powodu samowolnego zastanowienia przedsiębiorstwa, zawiera najnowsze rozporządzenie ważne postanowienia. Minister spraw wewnętrznych upoważniony jest bowiem:

1) wydawać producentom jakoteż kupcom i przemysłowcom zlecenia odnośnie do prowadzenia ich przedsiębiorstwa, sprzedaży, zysku, cen i sposobu księgowania.

2) nakazać producentom kontynuowanie ruchu przedsiębiorstw, o ile tylko położenie gospodarcze właścicieli na to pozwala.

3) w razie gdyby mimo polecenia wytwórcy nie podjęli produkcji w swych przedsiębiorstwach, lub gdyby ich położenie gospodarcze stało im w tem na przeszkodzie, zarządzić może Minister

zajęcie przedsiębiorstwa, za odpowiedniemi wynagrodzeniem, na własność państwa.

4) upoważnić gminy i stowarzyszenia publiczne do objęcia umów o dostawę artykułów koniecznych i zniewolić przemysłowców do zeznań o takich umowach.

5) wyłącznie zaopatrywanie poszczególnych zakładów, miejscowości lub obszarów w środki żywności, przydzielić gminom lub stowarzyszeniom publicznym lub też poszczególnym producentom, kupcom i przemysłowcom, ewentualnie ich spółkom, oraz uregulować sprzedaż i oznaczenie cen.

6) wydać przepisy w celu unormowania spożycia.

Polityczna władza krajowa jest dalej upoważniona odmówić prawa wykonywania handlu osobom, które sprzeciwiają się rozporządzeniom władz i skupują towary w celu podbijania cen, niedbając o zaopatrzenie targów w środki żywności.

Rozporządzenie powyższe zachowuje też ogłoszony przedtem przymus uwidoczniania cen maksymalnych środków żywności w handlach i na targach.

Ceny targowe oznacza władza gminna przed rozpoczęciem każdorazowego targu, oraz dba przez swe organa nadzorcze o ścisłe przestrzeganie wyznaczonych cen. Zakazaniem jest nabywanie towarów od kupców idących na targ przed miejscem targowym lub przed godziną urzędowo oznaczoną na rozpoczęcie targu, jakoteż samowolne niedostarczanie posiadanych na sprzedaż środków żywności w celu zmniejszenia podaży.

Rozporządzenie powyższe wyznacza kary za niewypełnienie umowy zawartej z władzami w sprawie dostawy i produkcji środków żywności, za zatajanie zapasów posiadanych, które na wezwanie władz oddać należy, za podbijanie cen zarówno ze strony kupców jak też odsprzedawców, tudzież za szerzenie fałszywych wieści w celu wywołania drożyzny. Na wypadek popełnienia takiego czynu karygodnego może państwo w celu rozdziału pomiędzy ludność zająć zapasy będące własnością tego, który podlega karze.

Unormowanie obrotu kawą.

Rozporządzeniem ministerjalnem z 22. sierpnia 1916 (Dz. p. p. 266) zmieniono i uzupełniono postanowienia, zawarte w rozporządzeniu z 18. czerwca b. r. (Dz. p. p. 186). Obecnie zarządził przymus oferowania surowej kawy dla wszystkich posiadaczy ilości większych niż 600 kg. kawy.

Oferować należy kawę do dnia 31. sierpnia b. r. listem poleconym na ręce Centrali kawowej (Kriegskaffee-Zentrale, Ges. m. b. H. Wiedeń I. Elisabethstrasse 1.) wraz z podaniem ilości, gatunków, ceny zakupu, ewentualnie innych kosztów oraz nazwiska firmy i adresu tego dostawcy, od którego firma swe zapasy nabyła. Należy też dołączyć oryginalne faktury.

Centrala kawowa rozstrzygnie do dnia 20. września b. r. jakie ilości z zapasów oferowanych zostaną przez nią przyjęte. Pozostałe, nieprzyjęte przez Centralę ilości kawy, będą wyjęte z pod przymusowego zajęcia z chwilą nadejścia do oferenta zawiadomienia Centrali. Wrazie gdyby Centrala do dnia 20. września b. r. nie zawiadomiła oferenta o swej decyzji w sprawie nabycia zapasów oferowanych, są zapasy te po dniu 20. września b. r. zwolnione od zajęcia.

Zapasy kawy, sprowadzane z poza obszarów, podlegających postanowieniom tego rozporządzenia, podlegają obowiązkowi oferowania, ogłoszonemu w poprzednim rozporządzeniu.

Cena maksymalna kawy palonej wynosi od 18. września b. r. przy sprzedaży bezpośredniej konsumentom 8 K. za 1 kg. Cena maksymalna kawy surowej — o ile na sprzedaż też wydane zostały kupcowi specjalne zezwolenia — nie może przekraczać 6.40 K. za 1 kg.

Polityczne władze krajowe mogą zezwolić kolejowym magazynom żywności na wydawanie kawy członkom także na karty pochodzące z innego obszaru administracyjnego.

Mieszanki, konserwy i esencje kawowe należy sprzedawać konsumentom za kartami kawowymi, w ilościach odpowiadających procentowi kawy, zawartej w tych mieszankach. Mieszanki i esencje kawowe wolno sprzedawać tylko opakowane z wyraźnem podaniem nazwiska i siedzi-

by wytwórcy oraz ilości czystej kawy, zawartej w tych wyrobach.

Zapasy mieszanek i esencji kawy, nie posiadające więcej niż 20 procent czystej kawy, a znajdujące się w posiadaniu kupca w czasie wydania powyższego rozporządzenia, mogą konsumenci nabywać do dnia 20. września b. r. bez kart kawowych.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 22. sierpnia 1916.

Przymus oferowania surowej przędzy bawełnianej.

W uzupełnieniu rozporządzenia z 13. kwietnia b. r. (Dz. p. p. 100) zarządziło Ministerstwo handlu przymus oferowania surowej, blichowanej i barwionej przędzy bawełnianej, pojedynczej i podwójnej zwyj od nr. 28 włącznie, zwijanej na motki, w kłębkach i szpulkach.

Ograniczenie co do ilości minimalnej nie zostało wydane — wobec tego należy oferować k a ż d ą posiadaną ilość przędzy. — Przymus oferowania nie odnosi się jednak do ilości przędzy, koniecznych do produkcji towarów, dla których w dniu ogłoszenia obowiązku oferowania znajdują się w Centrali bawełnianej odnośne zezwolenia ministerstwa handlu.

Posiadający przędę podlegającą przymusowi oferowania, winni do dnia 2. września b. r. donieść o swych zapasach Centrali bawełnianej (Baumwollzentrale — Garnabteilung, Wien, I. Maria Theresienstrasse 32/34) oraz załączyć próbki towaru oferowanego. Oferty zgłaszane przedtem na własną rękę, nie są uważane za oferowanie. O ilościach przędzy, sprzedanych Centrali bawełnianej przed ogłoszeniem przymusu oferowania, jednak nie dostawionych jeszcze do tej Centrali, należy również donieść obecnie.

O ile na te ilości nie zostały wydane zezwolenia przeróbki, zostaną one oddane do dyspozycji komisji odbiorczej. — Należy też donieść obecnie o tych zapasach przędzy, dla których wydane zostały zezwolenia przeróbki, oraz załączyć odnośne zezwolenia wraz z podaniem terminu i zaległości dostaw.

Zakaz sprzedaży zielonych kaczanów kukurudzy.

Rozporządzeniem ministerjalnem z 23. sierpnia b. r. (Dz. p. p. 267) zakazano sprzedaży zielonych kaczanów kukurudzy. Kaczany takie znajdujące się na targach wbrew przepisowi, zostaną zajęte i oddane najbliższemu urzędowi środków pastewnych. Przekroczenia niniejszego rozporządzenia karane będą grzywną do 500 K. lub aresztem do 14 dni.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 28. sierpnia b. r.

Wyjaśnienia w sprawie oferowania surowych i blichowanych towarów bawełnianych.

Izba handlowa i przemysłowa otrzymała z Centrali bawełnianej formularze i bliższe wyjaśnienia w sprawie oferowania towarów bawełnianych.

Przymusowi oferowania podlegają na mocy rozporządzenia z dnia 4. sierpnia b. r. surowe i blichowane towary bawełniane, barwione i niebarwione, apretowane i nie apretowane, zdatne do wyrobu bielizny, a zatem przedewszystkiem flanelę, barchany, weby, Creas, Panama, inletry, rypsy, adamaszki, satyny, itd. (Flanelle, Barchente, Weben, Köper, Croisés, Creas, Panama, Inlet, Ripse, Damast, Floridas, Douchester, Satins). Ciężar towarów bawełnianych, które należy zaoferować wynosić ma minimalnie 10 kg. na 100 m², zaś maksymalnie 20 kg. na 100 m².

Kupcy, posiadający towary bawełniane w ogólnej ilości do 4000 m. różnych gatunków, winni zaoferować jedynie te gatunki, z których posiadają zapasy ponad 2000 m.

Przykłady podane przez Centralę bawełnianą: 1) Firma posiada naprzykład z siedmiu rozmaitych gatunków po 300 m, ma więc zapasu razem 2100 m towaru podlegającego obowiązkowi oferowania. Firma nie jest obowiązana do wniesienia oferty, gdyż cały zapas jej mniejszym jest niż 4000 m., a nie posiada na składzie w żadnym z tych gatunków ilości 2000 m.

2) Firma posiada n. p. z jednego gatunku 2200 m. z innego 200 m. z trzeciego 800 m., ogólny zapas firmy w towarze, podlegającym obowiązkowi

oferowania wynosi tedy mniej, niż 4000 m. Firma musi tedy zaoferować 2200 m. pierwszej sorty, nie potrzebuje zaś zgłaszać zapasów po 200 względnie 800 m. drugiego i trzeciego gatunku.

3) Firma posiada ośm gatunków w ilości po 400 m, jeden gatunek w ilości 800 m i jeden gatunek w ilości 300 m. Ogólny zapas firmy wynosi tedy 4300 m i musi ona zaoferować wszystkie wymienione sorty.

Niektóre przedsiębiorstwa są mylnego zdania, iż oferowanie wtedy tylko jest potrzebne, jeżeli z jednej sorty posiadają co najmniej 2000 m. na składzie, tak się jednak rzecz nie ma, gdyż jak z powyższych przykładów wynika, przy ogólnym zapasie co najmniej 4000 m. odnośnego towaru, oferować należy wszystkie gatunki bez względu na to, czy w poszczególnych sortach posiada firma parę tysięcy metrów lub nieznaczne tylko ilości zapasów.

Odstawienie, przeróbka lub sprzedaż towarów oferowanych są stanowczo zabronione aż do upływu terminu oferowania.

Posiadający zatem zapasy bawełniane w ilości, rodzaju i ciężarze oznaczonym powyżej, winni do dnia 22. sierpnia b. r. zgłosić do Centrali bawełnianej (Baumwollzentrale - Beschaffungsabteilung - Wien I. Maria Theresienstrasse 32/34) cały zapas tychże towarów oraz przesłać z każdego zaoferowanego gatunku próbkę 15 cm. długą z całej szerokości materiału, tudzież podać posiadaną ilość i miejsce składowe towarów. W ofercie można też zaznaczyć numery przędzy użytej na odnośne materiały oraz inne dane fachowe, o ile znane są oferentom.

Oferty przesłane do Centrali przed ogłoszeniem powyższego rozporządzenia a nie przyjęte, nie mogą być uważane za oferowane. Kto zatem posiada surowe i blichowane towary bawełniane o ciężarze 1—2 gramów na 100 cm², obowiązany jest bez względu na dawniejsze zgłoszenia, zaoferować je Centrali bawełnianej.

Należy oferować towary o wszelkich pozycjach nitek, numerach nici i szerokościach, o ile odpowiadają powyżej podanemu ciężarowi.

Posiadający w przechowywaniu towary, podlegające przymusowi oferowania, obowiązani są również zawiadomić o tem Centralę.

Oferenci winni podać przy każdym gatunku cenę, po której skłonni są oddać towar władzy nabywającej. Urzędowa ocena może jednak wyznaczyć inny wymiar odszkodowania, stosownie do gatunku.

Ilości towarów bawełnianych, dla których wydane zostały wyjątkowe zezwolenia Ministerstwa handlu, nie są wyjęte z pod przymusu oferowania. Należy je więc zaoferować, podając zarazem numer odnośnego zezwolenia, jakoteż ilość zamówioną i dostarczoną do dnia wydania powyższego rozporządzenia.

Po zaoferowaniu tych towarów, wolno oferentowi nadal wyrabiać je i dostarczać. Wszelkie inne towary bawełniane podlegają zwykłym przepisom zajęcia, t. zn. nie wolno ich przed końcem terminu oferowania przerabiać, dostarczać, lub sprzedawać.

Ilości, które w dniu wydania rozporządzenia o oferowaniu zostały sprzedane i fakturowane, winien oferować kupujący; te zaś ilości, które zostały w tym dniu sprzedane lecz nie fakturowane, ma zaoferować kupiec.

Na każdą ofertę wysyła Centrala bawełniana firmie oferującej poleconym listem poświadczenie. Firma oferująca uważać ma przez dalszych 21 dni towar jako zajęty, poczem dopiero zawiadomiona zostanie, czy Centrala towar obejmie czy nie.

W razie gdyby do tego terminu zawiadomienie o przyjęciu nie nadeszło, może oferent używać tych towarów dla wszelkich celów, dopuszczonych po myśli powyższego rozporządzenia.

Formularze zgłoszeń wraz z objaśnieniami mogą interesenci otrzymać w Izbie handlowej i przemysłowej.

Sprawy przemysłowe.

Odbudowa kraju.

Centrala krajowa dla gospodarczej odbudowy Galicji (Sekcja dla przemysłu, rękodzieł i handlu) rozesała do Izb handlowych i przemysłowych, powiatowych władz politycznych itd. okólnik w sprawie zapewnienia robotników

